herpy

GEKONY

Seychelles bronze gecko

Ailuronyx seychellensis

Ailuronyx seychellensis to krępy, przeważnie nocny gekon, który występuje wyłącznie na Seszelach. Ma miedziane oczy z pionową źrenicą i żyje w lasach, na plantacjach i w ogrodach. Gatunek jest pospolity w naturze, ale rzadko spotykany w terrariach, a jego cienka, delikatna skóra łatwo się rozdziera podczas brania do ręki.

Rodzina: Gekkonidae Dawna nazwa: *Platydactylus seychellensis*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**9-12 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**8-12 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Suchy las i las deszczowy**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 45 × 90 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**25-29 °C**
Miejsce wygrzewania	**29-31 °C**
Temperatura w nocy	**22-25 °C**
Wilgotność	**60-85%**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady, nektar i gotowa karma**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**1-2 jaj**
Inkubacja	**60-90 dni** przy 26-28 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik III**
Załącznik unijny	**Załącznik C**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Ailuronyx seychellensis jest gatunkiem typowym rodzaju *Ailuronyx*, który występuje wyłącznie na Seszelach. Przedstawiciele rodzaju są przeważnie nocni i mają ziarniste łuski grzbietowe, pionową źrenicę, często małe kolce nad oczami i duży pazur na każdym palcu. Lamelki pod palcami są niepodzielone. Samce mają pory przedkloakalne, a duże osobniki mogą mieć małe ostrogi kloakalne.

A. seychellensis osiąga do 116 mm długości od pyska do kloaki, a samice są mniejsze, do około 94 mm. Długość ogona, a tym samym długość całkowita, nie jest udokumentowana.

Rodzaj ma opinię delikatnego. Skóra jest tak cienka, że całe jej pasy mogą zostać na dłoni, jeśli zwierzę zostanie podniesione. Dlatego należy całkowicie unikać brania go do ręki.

Gatunek został opisany w 1836 roku przez André Duméril i Gabriela Bibrona jako *Platydactylus seychellensis*, a epitet gatunkowy odnosi się do Seszeli. Rodzaj utworzono w 1843 roku. Archipelag dzieli z nim dwa blisko spokrewnione gatunki, *Ailuronyx tachyscopaeus* i *Ailuronyx trachygaster*. *A. trachygaster* jest krytycznie zagrożony, natomiast *A. seychellensis* nie jest zagrożony.

Występowanie i środowisko

Ailuronyx seychellensis występuje wyłącznie na Seszelach w zachodniej części Oceanu Indyjskiego. Żyje na granitowych wyspach Mahé, Praslin, Silhouette, Frégate, Aride i Cousine. *Ailuronyx trachygaster* znany jest tylko z Praslin, natomiast *Ailuronyx tachyscopaeus* występuje na Mahé, Praslin, La Digue i kilku mniejszych wyspach.

Gatunek jest miejscami liczny i żyje także w pobliżu ludzi.

> **Naturalny zasięg:** Seszele.

ŚRODOWISKO

Ailuronyx seychellensis żyje w wilgotnym lesie nizinnym i w lesie suchym, ale także na plantacjach, w ogrodach i w silnie zdegradowanym lesie. Wspina się po pniach i palmach, porusza się też w ściółce na ziemi. Gatunek jest przeważnie nocny, ale pojedyncze osobniki widuje się także w dzień.

Seszele leżą blisko równika, więc klimat jest ciepły i wilgotny przez cały rok, z niewielkimi różnicami między porami roku.

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Ailuronyx seychellensis* jest skąpa. Zalecenia opierają się na klimacie i siedlisku na Seszelach oraz na doświadczeniach z innymi nadrzewnymi gekonami wymagającymi wysokiej wilgotności.

Dorosłe zwierzę potrzebuje wysokiego terrarium o wymiarach co najmniej 60 × 45 × 90 cm (długość × szerokość × wysokość). Wysokość jest ważniejsza niż powierzchnia dna, ponieważ gatunek wspina się po pniach i palmach. Urządź terrarium grubymi, pionowymi gałęziami i kawałkami kory korkowej, tak aby były zarówno otwarte powierzchnie do wspinaczki, jak i ciemne szczeliny, w których zwierzę może przesiadywać w ciągu dnia. Rośliny o dużych liściach dają cień i kryjówki. Podłożem może być wilgotne włókno kokosowe zmieszane z ziemią bez nawozu oraz warstwa liści, która utrzymuje wilgoć.

Powierzchnie i gałęzie muszą być gładkie i bez ostrych krawędzi, ponieważ cienka skóra łatwo się rozdziera. Unikaj szorstkich kamieni i siatki, o które zwierzę mogłoby się ocierać. Terrarium musi mieć dobrą wentylację, aby powietrze nie stało w miejscu.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

TEMPERATURA

W dzień temperatura w terrarium dla *Ailuronyx seychellensis* powinna wynosić 25-29 °C, z niewielkim miejscem u góry o temperaturze 29-31 °C. W nocy temperatura spada do 22-25 °C. Sezonowe wahania na Seszelach są niewielkie, więc właściwa przerwa zimowa nie jest potrzebna.

Ciepło powinno pochodzić z góry i z boku, aby zwierzę samo mogło wybrać, jak ciepło mu odpowiada. Używaj termostatu i mierz temperaturę cyfrowym termometrem zarówno wysoko, jak i nisko w terrarium. Dłuższe przebywanie powyżej 32 °C stresuje zwierzę, a ciepło bez równomiernego gradientu może wysuszać skórę. W większości domów dodatkowe ogrzewanie jest potrzebne przez większą część roku.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Ailuronyx seychellensis pochodzi z wilgotnego, tropikalnego klimatu, a wilgotność powietrza powinna wynosić 60-85 %. Zraszaj terrarium dokładnie raz lub dwa razy dziennie, tak aby liście i gałęzie były mokre, i pozwól powierzchniom wyschnąć między zraszaniami, żeby nie pojawiła się pleśń.

Zwierzę pije krople z liści i szyb, ale można też postawić płytką miskę ze świeżą wodą i wymieniać ją codziennie. Odpowiednia wilgotność pomaga również przy linieniu, co ma kluczowe znaczenie dla gatunku o tak cienkiej skórze. Higrometr pokaże, czy rytm się sprawdza.

OŚWIETLENIE I UVB

Ailuronyx seychellensis jest przeważnie nocny, ale pojedyncze osobniki bywają aktywne także w dzień. Nie jest udokumentowane, ile UVB potrzebuje. Zalecane jest słabe oświetlenie UVB dla gatunków cieniolubnych (strefa Fergusona 1), np. świetlówka T5 5-7 % po jednej stronie terrarium, tak aby w pozostałej części zawsze był cień. Indeks UV przy najwyższych gałęziach nie powinien przekraczać 1-2.

Światło powinno być włączone 12 godzin dziennie, najlepiej na wyłączniku czasowym, aby rytm dobowy przypominał ten na równiku, gdzie dzień i noc są przez cały rok mniej więcej równej długości. W nocy musi być całkowicie ciemno.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Ailuronyx seychellensis jest wszystkożerny i w naturze żywi się stawonogami i nektarem, zjada też ptasie jaja.

Podawaj żywe owady dwa-trzy razy w tygodniu, np. świerszcze, karaczany i szarańczę, nie szersze niż odstęp między oczami zwierzęcia. Oprószaj je wapniem z D3. Jako zamiennik nektaru można rozrobić z wodą gotową karmę w proszku dla gekonów owocożernych i nektarożernych do konsystencji gęstej papki. Podawaj małą miseczkę kilka razy w tygodniu dorosłym, a częściej młodym, ustaw ją wysoko i usuwaj resztki po dobie.

Ilości zaczerpnięto z doświadczeń z innymi gekonami o podobnej diecie. Kontroluj masę ciała i dostosuj ilość, jeśli zwierzę stanie się za grube lub za chude.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Ailuronyx seychellensis jest przeważnie nocny i żyje dość otwarcie na pniach i palmach. Gatunek jest delikatny: skóra łatwo pęka, a całe jej pasy mogą zostać na dłoni. Dlatego nigdy nie podnoś zwierzęcia i nie łap go rękami. Jeśli trzeba je przenieść, pozwól mu wejść do plastikowego pojemnika.

Najbezpieczniej jest trzymać zwierzęta pojedynczo. Samce są prawdopodobnie terytorialne i mogą walczyć, a udokumentowane formy grupowego utrzymania nie istnieją. Parę można trzymać razem, jeśli terrarium jest duże i jest możliwość ponownego ich rozdzielenia. Utracone ogony odrastają tylko częściowo.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Wiek i masa ciała w chwili osiągnięcia dojrzałości płciowej nie są udokumentowane dla *Ailuronyx seychellensis*. Samce rozpoznaje się po porach przedkloakalnych i zgrubieniu u nasady ogona, a samice są smuklejsze. Z rozmnażaniem poczekaj, aż samica będzie w pełni wyrośnięta i dobrze odżywiona, ponieważ składanie jaj kosztuje dużo wapnia.

GODY I KOPULACJA

Sezon godowy *Ailuronyx seychellensis* nie jest udokumentowany. Na Seszelach różnice między porami roku są niewielkie, więc gatunek prawdopodobnie nie jest związany z określonym sezonem. Wpuść samca do samicy do jej terrarium i obserwuj, czy nie staje się agresywny. Rozdziel zwierzęta, jeśli pojawią się zadrapania lub niepokój.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Ailuronyx seychellensis składa 1-2 jaja naraz. Liczba zniesień w roku nie jest udokumentowana. Ustaw w terrarium pojemnik do składania jaj z wilgotnym włóknem kokosowym lub torfowcem albo płaskie plastikowe pudełko z otworem w pokrywie. W przeciwnym razie samica zakopuje jaja w podłożu albo przykleja je w szczelinie w korze.

W sezonie podawaj samicy więcej wapnia i owadów i pilnuj, aby nie traciła na wadze.

INKUBACJA

Inkubacja nie jest udokumentowana dla *Ailuronyx seychellensis*. Jeśli jaja inkubuje się w 26-28 °C, wyklucie następuje prawdopodobnie po 60-90 dniach, jak u innych tropikalnych gekonów. Ostrożnie przenieś jaja, nie obracając ich, do małego pudełka z wilgotnym podłożem, takim jak wermikulit lub perlit, i zagłęb je do połowy, oznaczywszy ich górną stronę. Pudełko powinno mieć kilka małych otworów wentylacyjnych. Inkubator zapewnia najbardziej stabilne warunki.

Utrzymuj podłoże wilgotne, ale nie mokre, a jaja, które wyglądają podejrzanie, zostaw, dopóki nie będzie wyraźnie widać, że są martwe.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Odchów młodych nie został opisany dla *Ailuronyx seychellensis*. Młode mierzą przy wykluciu około 30 mm od pyska do kloaki i są delikatne. Potrzebują małego, czystego pojemnika z ręcznikiem papierowym lub wilgotnym torfowcem, gałązką i kryjówką. Zraszaj codziennie. Przez pierwsze dni żywią się zapasem żółtka. Potem dostają małe owady oprószone wapniem z D3 i trochę karmy w proszku. Trzymaj młode pojedynczo i regularnie je waż.

Zdrowie i częste błędy

Nie opisano szczególnych chorób u *Ailuronyx seychellensis*. Typowe problemy tego gatunku i jego krewnych to:

- Urazy skóry. Skóra jest cienka i zdziera się przy braniu do ręki, na szorstkich powierzchniach i podczas walk. Urazy mogą prowadzić do infekcji; zapewnij zwierzęciu spokój i czystość, a jeśli rana się nie goi, zgłoś się do weterynarza.
- Niedobór wapnia i witaminy D3, który powoduje miękkie kości, wygięte kończyny i drżenie, zwłaszcza u młodych zwierząt i samic rozpłodowych. Stosuj dobrą gotową karmę i oprószaj owady.
- Temperatura powyżej 32 °C, która stresuje zwierzę i wysusza skórę.
- Stale mokre podłoże i słaba wentylacja, które prowadzą do pleśni, grzybic i problemów skórnych.
- Resztki wylinki przyczepione do palców i końca ogona. Utrzymuj wysoką wilgotność i delikatnie usuwaj resztki letnią wodą.

Zdrowe zwierzę ma jasne oczy, pełną nasadę ogona i dobry chwyt. Zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę traci na wadze, nie je przez kilka tygodni lub wygląda na osłabione.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.